

1. Cvičení k tématu INTERKULTURALITA

Přečtěte si následující text:

Vietnamci v České republice

Vietnamci jsou po Slovácích a Ukrajincích v současné době třetím nejpočetnějším menšinovým etnikem v České republice. Do České republiky začali přicházet již v padesátých letech minulého století, a to na základě smluv o rozvojové pomoci a dalších bilaterálních dohod. Byli to učni, stážisté, dělníci a studenti. Zhruba od poloviny devadesátých let 20. století počet Vietnamců v ČR neustále stoupá. V současné době, tj. v polovině roku 2010, je podle údajů Českého statistického úřadu počet vietnamských občanů legálně pobývajících v České republice stanoven již na 60 962 osob. V souvislosti s tím roste i jejich význam pro českou ekonomiku na domácím trhu i v zahraničních vztazích a vyostřuje se problematika integrace vietnamských komunit do české společnosti.

Vietnamské etnikum v ČR je vnitřně bohatě strukturováno: vzdělanostně, třídně, věkově, na základě délky a typu pobytového statutu, rodinného stavu i rozdílných migračních strategií. Z hlediska uplatnění na českém trhu práce působí Vietnamci především jako podnikatelé a živnostníci. Vietnamské podnikání představuje dnes v Česku relativně samostatný a vydělený segment podnikatelského a pracovního trhu. Jde o tzv. vietnamskou imigrantskou ekonomiku. Ta je zaměřena jednak na imigranty (např. velkoobchody s oděvním zbožím, prodej etnicky specifických potravin, zprostředkovatelské služby), jednak na českou společnost (prodej oděvů a obuvi, prodej elektroniky, prodejny s rychlým občerstvením, stylové restaurace).

V důsledku značných interkulturních odlišností pramenících z kontrastu východní a západní kultury (resp. individualistické a kolektivistické výchovy) je vietnamské etnikum v ČR z hlediska adaptace do české společnosti velmi rozrůzněno. Míra jejich adaptace je obecně dána délkou pobytu v ČR, generační příslušností, sociálním postavením i identifikační strategií (někteří Vietnamci již za svůj domov považují Českou republiku, jiní se chtějí vrátit do Vietnamu).

Základní kulturní dimenzí ovlivňující integraci Vietnamců do majoritní společnosti je znalost českého jazyka. Rozdíl mezi češtinou a vietnamštinou je značný. Čeština je jazyk flexivní, její slova se skloňují a časují, je zde volný slovosled, vietnamština je jazyk tónový (má 6 tónů) a jednoslabičný. Čeština je od vietnamštiny odlišná i v tom, že ve vietnamštině neexistuje tykání a vykání v podobě, jakou známe z českého jazyka. Vietnamec proto nemá při studiu češtiny k vyjádření zdvořilosti vlastní analogické prostředky.

Také prostředky neverbální komunikace nejsou v češtině a vietnamštině zcela shodné. Snad nejvíce zavádějící je úsměv na tváři Vietnamců. Tento úsměv neznamena jen pocit radosti či výraz sympatie, ale Vietnamci ho užívají také v kontextu nepříjemné situace, projevují jím nervozitu, podráždění, rozpaky či omluvu (např. tehdy, když chtějí zmírnit fakt, že svými problémy obtěžují, že nerozumějí projevu mluvčího apod.). Dalším kontrastním prostředkem neverbální komunikace Vietnamců je vyhýbání se přímému pohledu do očí partnera při rozhovoru. Pro Vietnamce je takový pohled nezdvořilý.

Integraci Vietnamců do české společnosti a to, jak jsou vnímáni českými občany, ovlivňují i další kulturní rozdíly. Na rozdíl od Čechů nedávají Vietnamci průchod svým negativním emocím (kdo není schopen regulovat své city, pozbývá autority). Nemístná je rovněž přímá a ostrá argumentace a kritika i hlasité diskuse a hádky zaměřené na přesvědčování druhého.

Vietnamci neobtěžují ostatní svými stížnostmi a problémy, neboť to považují za nezdvořilé a společensky nepřijatelné. Patrně proto (opět na rozdíl od Čechů) hodnotí i svá jednání na úřadech jako korektní a bezproblémová. Otevřeně nekritizují ani cizineckou policii.

Projevem dobrého chování Vietnamců je být i slušně oblečen. Dospělí muži proto nenosí krátké kalhoty, vietnamské ženy téměř nenosí sukně. K základům slušnosti patří také pohostinnost. Při seznámení nepodávají Vietnamci pouze pravou ruku, ale doprovází ji i lehký stisk ruky levé. Oběma rukama jsou rovněž podávány předměty partnerovi, jemuž je tak dávana najevo vážnost a úcta. Vietnamci i v české imigraci dodržují vlastní tradice

a zvyklosti. Jsou to např. oslavy vietnamských svátků, uctívání předků, rodinné večere apod.

Vnímání Vietnamců českými občany vzniká jednak na základě osobních zkušeností, jednak na základě jejich mediálního obrazu. A média při informování o Vietnamcích vybírají zpravidla negativní příklady (daňové úniky, pašování zboží, falšování obchodních značek, neregulérní zaměstnávání). Přesto však řadu kulturních hodnot dodržovaných Vietnamci Češi velmi oceňují. Je to důraz na rodinné a přátelské vztahy, které hrají v životě Vietnamců zásadní roli, a dále jejich píle a pracovitost. Vietnamci prakticky nemají volný čas, pracují celý týden od rána do večera. Ve vietnamských rodinách také silněji než v českých převládá úcta k vzdělanosti a k učitelům.

Označte, které informace se v textu vyskytly:

- a) Vietnamci třetím nejpočetnějším menšinovým etnikem v České republice.
- b) Vietnamci druhým nejpočetnějším menšinovým etnikem v České republice, největší menšinou jsou Slováci.
- c) Od poloviny devadesátých let 20. století se počet Vietnamců v ČR nemění.
- d) V České republice žije 60 962 osob vietnamské národnosti.
- e) Vietnamci pracují především jako podnikatelé a živnostníci.
- f) Vietnamská imigrantská ekonomika je zaměřena i na českou společnost.
- g) Všichni Vietnamci se do české společnosti adaptují velmi dobře.
- h) Vietnamci se snadno naučí češtinu, zvláště vyjádření zdvořilosti jim nečiní potíže.
- i) Prostředky neverbální komunikace nejsou v češtině a vietnamštině zcela shodné.
- j) Úsměv Vietnamce znamená pocit radosti, výraz sympatie, ale i nepříjemné situace.
- k) Stejně jako Češi dávají Vietnamci průchod svým negativním emocím.
- l) Projevem dobrého chování Vietnamců je být slušně oblečen. Češi velmi oceňují.
- m) Češi velice oceňují jejich píli a pracovitost.

Řešení: a, d, e, f, i, j, l, m